

1896. gada Latviešu etnogrāfiskās izstādes nodaļa “Biedrības”

Latviešu sabiedriskās darbības centri laukos un pilsētās 19. gadsimta otrajā pusē bija dažādas biedrības. Apstākļos, kad latviešu sabiedrība bija maz iesaistīta Baltijas pārvaldē un valsts atbalsts kultūras dzīves organizēšanā bija minimāls, sevišķi nozīmīga kopēju mērķu sasniegšanai bija pašorganizēšanās. Saimniecisko darbību veicināja lauksaimniecības, biškopības, krājaizdevu un apdrošināšanas biedrības, palīdzības kases un labdarības biedrības, darbojās arī ugunsdzēsēju un pretalkahola jeb sātības biedrības. Kultūras dzīves veicināšana bija svarīgs labdarības, dziedāšanas un t.s. vispārējo biedrību uzdevums. Latviešu sabiedriskās dzīves centrs bija 1868. gadā dibinātā Rīgas Latviešu biedrība, kas organizēja arī 1896. gada Latviešu etnogrāfisko izstādi. Biedrību izdevumi un pasākumi, to veicinātā sabiedriskā dzīve, nodibinātās bibliotēkas, izmaksātās stipendijas un pabalsti, arī saimnieciskie panākumi, naudas līdzekļu apgrozījums un uzkrājumi bija Latviešu etnogrāfiskās izstādes veidotāju lepnuma pamats.

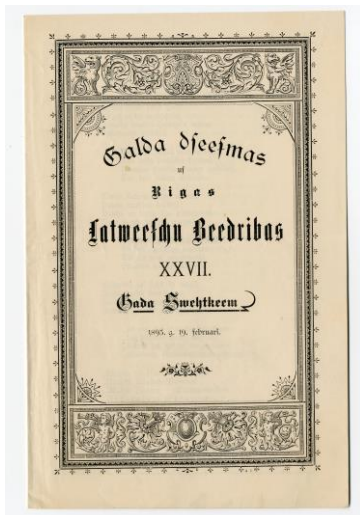
Izstādē eksponēja mākslinieka Jāņa Staņislava Rozes gleznotos Rīgas Latviešu biedrības vadītāju portretus, biedrības publicētos izdevumus, kā arī statistiku par visām pārējām aptuveni 600 tolaik pastāvošajām latviešu biedrībām, to ģeogrāfisko sadalījumu pa apriņķiem, darbības sfērām un finanšu uzkrājumiem. Tāpat tika eksponēti dažādu biedrību karogi, nozīmes, apbalvojumi, biedrību namu zīmējumi un fotogrāfijas, tādējādi pasvītrot latviešu sabiedriskās dzīves masveida raksturu un formu daudzveidību.

Vecpiebalgas labdarības biedrības nams.
Gleznojis Jānis Krēslis. 19. gs. beigas. Latvijas
Nacionālā vēstures muzeja krājums

Jelgavas palīdzības biedrības nozīme. 1888. gads.
Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājums

Galda dziesmas Rīgas Latviešu biedrības 27. gadadienas pasākumam. 1895. gads. Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājums